

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Socioøkonomiske faktorerers betydning for deltagelse i screeningsprogrammet for tarmkræft i Danmark

Deding, Ulrik; Henig, Anna Sharon; Salling, Ann; Torp-Pedersen, Christian; Bøggild, Henrik

Publication date:
2017

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Deding, U., Henig, A. S., Salling, A., Torp-Pedersen, C., & Bøggild, H. (2017). *Socioøkonomiske faktorerers betydning for deltagelse i screeningsprogrammet for tarmkræft i Danmark*. Poster præsenteret ved Årsmøde i Dansk Selskab for Samfundsmedicin , Middelfart, Danmark.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Socioøkonomiske faktorer betydning for deltagelse i screeningsprogrammet for tarmkræft i Danmark

Ulrik Deding¹, Anna Sharon Henig¹, Ann Salling¹, Christian Torp-Pedersen^{1,2}, Henrik Bøggild^{1,2,5}

1) Faggruppen for Folkesundhed og Epidemiologi, Institut for Medicin og Sundhedsteknologi, Aalborg Universitet

2) Enhed for Epidemiologi og Biostatistik, Aalborg Universitetshospital

5) Præsenterende forfatter (tlf.: 5141 7858, boggild@hst.aau.dk)

Baggrund

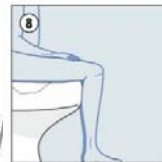
- National screening for tarmkræft i Danmark fra 2014
- Alle 50-74 årige inviteres med vejledning og prøvesæt
- Deltager ved at indsende en afføringsprøve til undersøgelse for blod

Materiale og metode

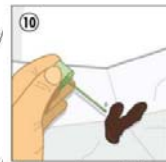
- Udsendelse af invitation og modtagelse af prøve for 2014-15 fra Dansk Tarmkræftscreening Database (datoer samt Region)
- Kobling med Indkomstregisteret (året før invitation), Uddannelsesregisteret (højeste uddannelse året før), CPR-registeret (køn, alder, immigrationsstatus), Landspatientregisteret (tidligere kolorektal kræft) og Dødsårsagsregisteret (død)
- Logistiske regressionsmodeller til estimering af risiko for ikke-deltagelse
- Interaktion modelleret med designvariable

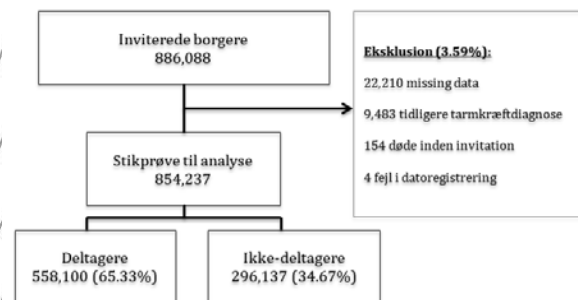
Slå toiletsædet op for opsamlingspapiret monteres. Afør kransen på toilet-kummen med toilet-papir.

Hav afføring som normalt. Undgå så vidt muligt, at urin kommer ned i opsamlingspapiret.

Tag prøven fra overfladen af afføringen ved at skrabe den yderste centimeter af prøvepinden på overfladen. Prik eller stik ikke ned i afføringen.

Univariat sammenhæng med ikke-deltagelse:

Variabel	Gruppe	OR	95% CI	P-value
Region	Midtjylland	Ref.		
	Nordjylland	1.02	[1.00; 1.03]	0.068
	Syddanmark	0.99	[0.98; 1.01]	0.444
	Hovedstaden	1.31	[1.29; 1.33]	<0.001
	Sjælland	1.21	[1.20; 1.23]	<0.001
Køn	Kvinder	Ref.		
	Mænd	1.41	[1.40; 1.42]	<0.001
Aldersgrupper	<55	Ref.		
	56-60	0.80	[0.79; 0.81]	<0.001
	61-65	0.71	[0.70; 0.72]	<0.001
	66-70	0.63	[0.62; 0.64]	<0.001
	>70	0.78	[0.77; 0.79]	<0.001
Uddannelsesniveau	Primært	Ref.		
	Sekundært	0.72	[0.71; 0.73]	<0.001
	Højere	0.64	[0.63; 0.65]	<0.001
Indkomst	1. Indkomstkvartil	2.09	[2.06; 2.12]	<0.001
	2-3. Indkomstkvartil	1.22	[1.21; 1.24]	<0.001
	4. Indkomstkvartil	Ref.		
	Immigrationsstatus	Dansk	Ref.	
Immigrationsstatus	Vestlig immigrant	1.21	[1.18; 1.24]	<0.001
	Ikke-vestlig immigrant	1.72	[1.68; 1.76]	<0.001
	Afgenskabelig status	Samlevende	Ref.	
	Enlig	1.73	[1.71; 1.75]	<0.001

Fuldt justeret sammenhæng med ikke-deltagelse:

Variabel	Gruppe	OR	95% CI	P-value
Region	Midtjylland	Ref.		
	Nordjylland	0.99	[0.97; 1.00]	0.11
	Syddanmark	0.97	[0.96; 0.99]	<0.001
	Hovedstaden	1.33	[1.31; 1.34]	<0.001
	Sjælland	1.22	[1.20; 1.23]	<0.001
Aldersgrupper	<55	Ref.		
	56-60	0.78	[0.77; 0.79]	<0.001
	61-65	0.66	[0.65; 0.67]	<0.001
	66-70	0.51	[0.50; 0.51]	<0.001
	>70	0.53	[0.52; 0.54]	<0.001
Indkomst	1. Indkomstkvartil	2.80	[2.71; 2.90]	<0.001
	2-3. Indkomstkvartil	1.51	[1.46; 1.55]	<0.001
	4. Indkomstkvartil	Ref.		
	Immigrationsstatus	Dansk	Ref.	
Immigrationsstatus	Vestlig immigrant	1.17	[1.14; 1.21]	<0.001
	Ikke-vestlig immigrant	1.21	[1.18; 1.24]	<0.001
	Afgenskabelig status	Samlevende	Ref.	
	Enlig	1.44	[1.41; 1.47]	<0.001

Resultater

- Deltagelse i screening var 65,3%, hvilket er højt sammenlignet med andre europæiske programmer
- Deltagelse var lavest blandt ikke-vestlige immigranter (53,0%), alene-boende (54,1%) og personer med indkomst i laveste kvartil (54,7%)
- Højeste deltagelse fandtes blandt de der tjente mest (71,6%)
- Justeret odds ratio (OR) for ikke at indsende prøvemateriale var 2,80 (95% konfidens interval 2,71-2,90) for laveste indkomst kvartil sammenlignet med højeste
- Lavere deltagelse i regionerne øst for Storebælt, der ikke forklares af sociodemografiske faktorer
- Status som enlig betød mere for ikke deltagelse for mænd end for kvinder
- Lav uddannelse og indtægt interagerede

Konklusion

- Deltagelse i det danske tarmkræft screeningsprogram er højt sammenlignet med andre europæiske programmer
- Lav deltagelse relateres til etnicitet, køn, samliv og social position
- Der er stor social ulighed i deltagelsen i tarmkræftscreening
- Tilbuddet om tarmkræftscreening bør forandres så det i højere grad tiltrækker disse grupper

